195a/26.03.2025

Conf. cu originalul

Parlamentul României

Senat

INTERPELARE

Adresată: Ministerul Justiției, domnului ministru Radu MARINESCU

De către: Domnul senator: Peia Ninel

Circumscripția electorală: 31

Colegiul electoral: Prahova

Grupul Parlamentar: S.O.S România

Ședința Senatului din data de: 26.03.2025

Obiectul interpelării: Multitudinea de reclamații și semnale publice privind durata foarte îndelungată a procedurilor de solutionare a cererilor de cetățenie formulate de urmașii cetățenilor români din România Mare interbelică. ANC suferă de subfinanțare și număr prea mic de funcții sau altele sunt cauzele funcționării foarte greoaie? Care sunt măsurile luate de Ministerul Justiției pentru o îmbunătățire rapidă a situației?

Stimate domnule Ministru,

Pentru a ne lămuri cu privire la marile disfuncții și enormele întârzieri în procesarea cererilor de cetățenie care se văd în spațiul public în privința aplicării legii cetățeniei române în condițiile și în termenele legale, pentru a ne lămuri asupra eficienței și legalității modului de organizare și funcționare a Autorității Naționale de Cetățenie și al Comisiei pentru Cetățenie, vă rog să răspundeți la următoarele întrebări care compun interpelarea parlamentară de față:

1) În contextul preocupării declarate a Guvernului României de reducere a numărului de demnitari din aparatul guvernamental, de ce la Autoritatea de Cetățenie, după cum scrie pe site-ul ANC, sunt 3 demnitari, la ce ajută un număr atât de mare pentru un colectiv de cca 120 de angajați? De ce nu se renunță la unul sau mai multe posturi de demnitar de la ANC în această situație financiară grea a României?

2) Din datele publice rezultă că în subordinea Ministerului Justiției există mai multe instituții, inclusiv unele cu largă acoperire națională, cum ar fi Administrația Națională a Penitenciarelor, Direcția Națională de Probațiune și Oficiul Registrul Comerțului, unde șefii nu sunt demnitari, deși aceste instituții au structuri de personal cu mult mai mari și problemele instituționale curente sunt infinit mai numeroase la acoperire națională.

De ce se menține conducere cu demnitari la Autoritatea pentru Cetățenie? De ce nu se modifică legislația pentru a se reglementa la Autoritatea de Cetățenie o conducere profesională nepolitizată, la fel ca la toate celelalte subordonate ale Ministerului Justiției, dar una decentă ca fonduri alocate pentru salarizare și conformă cu munca ce trebuie făcută în acestr domeniu și cu atribuțiile legale al ANC?

3) Ce argumente justifică să fie soluționate cererile de cetățenie de personal asimilat magistraților? În Uniunea Europeană numai alte 3 țări au sistem asemănător cu cel românesc referitor la statutul funcționarilor de stat care se ocupă de cererile de cetățenie (România, Franța, Italia și Portugalia), anume statut de magistrat, în timp ce in toate celelalte țări de regulă se ocupă organele de poliție, mai precis instituțiile polițienești, mai ales cele spacializate pe imigrări. Se știe că dobândirea cetățeniei reprezintă o parte din procesul migrației, ultima etapă din migrație. În prezent personalul ANC face muncă de teren pentru documentarea cererilor de cetățenie? Are sisteme de comunicare rapidă și securizată cu toate instituțiile de poliție și cu cele militare care pot clarifica repede diverse întrebări de la caz la caz? Din lege rezultă că așa ceva nu a fost prevăzut. Este suficientă analiza cererilor de cetățenie din birourile de magistrați asimilați, fără muncă de teren așa cum efectuează în mod obișnuit polițiștii? Află oare membrii Comisiei de cetățenie tot ceea ce trebuie să se știe despre solicitantul de cetățenie în așa fel încât statul român să aibă încrederea de a acorda acestuia cetățenia română? De ce nu se ocupă de cererile de cetățenie Inspectoratul General al Poliției Române sau Inspectoratul General pentru Imigrări, la fel ca în majoritatea statelor din Europa și din lume, care au capacitatea și dotările tehnice și informaționale necesare pentru a verifica repede și bine orice cerere de cetățenie?

4) În același context, vă rog să ne comunicați salariul mediu al persoanelor cu statut de magistrat definitiv cu vechime medie (circa 10 ani) din ANC și o comparație cu salariul mediu la vechime similară pentru ofițerii din sistemul penitenciar, pentru a face o comparație corectă asupra cheltuielilor acoperite din bugetul de stat pentru soluționarea cererilor de cetățenie. Din informațiile publice, rezultă că la o medie a salarizării persoanelor cu statut de magistrat de aproximativ 20.000 lei, se pot plăti salariile aferente pentru doi ofițeri de poliție definitivi și cu vechime similară cu a acelor magistrați. Dacă este adevărat acest calcul, atunci rezultă că față de numărul de amagistrați similați membri ai Comisiei se pot plăti de două ori mai mulți ofițeri de poliție, iar stocul de dosare ar scădea în mod evident mult mai repede, viteza de lucru fiind categoric mai mare. De ce nu se modifică legea pentru a se introduce această modificare în privința statutului personalului desemnat de lege să soluționeze cererile de cetățenie? În Justiție este oricum lipsă mare de personal și cu siguranță personalul asimilat magistraților din ANC poate fi transferat spre instituțiile judiciare pentru a ajuta la îmbunătățirea activităților judiciare în instanțe, parchete, la Consiliul Superior al Magistraturii, la Ministerul Justiției de asemenea.

5) Va solicităm să ne comunicați dacă membrii Comisiei desfășoară activitate ca a judecătorilor sau procurorilor, sau atribuțiile lor sunt de analiză administrativă asemănătoare cu cea a organelor de poliție? Actele membrilor Comisiei, după cum rezultă din lege, se aprobă practic prin ordinul președintelui ANC, care este demnitar și, conform legii, nu trebuie să aibă studii juridice. Deci actele prin care Comisia propune modul de soluționare a cererii de cetățenie nu este act de tip judiciar, ci un act administrativ care stă la baza altui act administrativ și numai ordinul emis de președintele ANC soluționează în realitate cererea persoanei care solicită cetățenia. În acest caz, ce sens are compunerea acestei comisii de cetățenie cu magistrați asimilați, cu costuri atât de mari pentru bugetul de stat, deși acest lucru poate fi rezolvat de ofițerii de poliție desemnați, mult mai repede, mai bine documentat și cu personal dublu în limita aceloraşi fonduri de salarizare?

A fost analizată această opțiune legislativă și organizatorică? Dacă da, atunci să ne comunicați ce motive determină Miniasterul Justiției să nu se facă demersurile legale necesare pentru această schimbare evident utilă, care să permită să se acopere mult mai repede scopurile legii cetățeniei și cu costurile mult mai puțin costisitoare financiar pentru statul român?

6) Presa vehiculează mult despre falsurile în documentele de cetățenie depuse de solicitanți la înregistrarea cererilor de cetățenie. Ce număr de documente de cetățenie cu aspect de fraudă, de fals au fost identificate de membrii Comisiei de cetățenie în ultimii 5 ani și pentru câte au fost trimise sesizări la organele judiciare prevăzute de legea penală? Câte documente de cetățenie false au fost anulate de judecători în ultimii 5 ani și cum evoluează jurisprudența în acest sens? Ce mijloace de verificare a caracterului autentic al documentelor de cetățenie are la îndemână în mod efectiv, credibil și pragmatic Comisia pentru Cetățenie și Autoritatea de Cetățenie? La primirea cererilor la Autoritatea de Cetățenie de cetățenie cum anume se verifică dacă documentele de cetățenie depuse de solicitanți sunt reale? Cine le verifică și cu ce fel de aparatură? Există vreo colaborare oficială cu instituții specializate de criminalistică și, dacă da, cum anume este materializată, cum anume funcționează concret și de cât timp funcționează? Câte documente false au fost depistate cu ajutorul acestui tip de verificare, dacă așa ceva există în practică?

7) Cum este organizată mai concret Comisia pentru Cetățenie? Ce atribuții în detaliu are aceasta? Prin ce anume sunt reglementate? Există în comisie grupuri mai mici de membri care analizează și soluționează cererile de cetățenie? Sau întotdeauna toată comisia in plen analizează cererile? Cine și cum ia decizia concret (ca formulă organizatorică) pe fiecare cerere de cetățenie? Hotărârea în cadrul Comisiei se ia așa cum vedem că se pronunță hotărârile judecătorești? Se motivează hotărârile Comisiei? Dacă da, cum anume și cine motivează (toți membrii comisiei, unul singur, un funcționar din ANC, alte persoane din ANC)? Există un departament tip grefă care să ajute pe membrii Comisiei exact așa cum există grefierii la instanțe și la parchete? Dacă există astfel de departament auxiliar, aceștia se ocupă mai exact, ce atribuții legale au? Membrii Comisiei lucrează similar cu judecătorii din instanțe ca mod de lucru și de organizare a Comisiei, adică se întrunesc periodic, la un termen anume stabilit, analizează dosarele la acel termen, constată dacă sunt sau nu toate actele la dosar, mai cer acte în completarea și clarificarea cererii de cetățenie, emit încheieri de ședință pentru termenele la care nu pot finaliza dosarul, își redactează singuri documentele, corespunzătoare emise în cursul procedurii, așa cum vedem că procedează judecătorii la instanțele de judecată? Este util să ni se explice detaliat cum anume lucrează această Comisie de cetățenie, câți membri are, dacă acești membri mai au și alte atributii, cât timp din programul zilnic de 8 ore aceștia alocă pentru comisie și cât timp pentru funcția cealalta deținută în ANC (unde este cazul). S-a verificat vreodată care ar fi volumul optim de activitate pe fiecare membru al Comisiei? Dacă da, pe baza căror criterii, cine decide în această privință, ce reguli există în acest scop? Cum se repartizează dosarele cu cererile de cetățenie la membri, ce evidețe există și cît de repede se poate stabili cine are în lucru un dosar anume sau cine a soluționat un anumit dosar și la ce dată și cum anume? Cine decide pe aspectele de organizare în Comisie? Ce rol are președintele Autorității de Cetățenie în organizarea și funcționarea Comisiei? În lege scrie că președintele Comisiei de cetățenie are unele atribuții referitor la Comisie, dar tot din lege reiese că autonomia Comisiei este mare și nu se înțelege clar cum se partajează aceste roluri legale, al președintelui Comisiei cu al președintelui Autorității de Cetățenie. Comisia funcționează în semnificația codului administrativ, adică subordonată președintelui ANC? Sau președintele ANC trebuie să aprobe actele propuse de Comisie fără să aibă niciun drept de apreciere proprie?

Şi dacă poate aprecia totuşi, cum anume procedează, pentru că este complet în afara logicii ca numai preşedintele ANC singur să verifice zecile de mii de dosare care ies de la întreaga Comisie, mai ales acesta fiind demnitar şi posibil fără studii juridice, fără experienţă juridică. Preşedintele Comisiei decide repartizarea dosarelor de cetăţenie aşa cum doreşte numai el, la bunul său plac, sau are obligaţia de a respecta reguli asemănătoare cu repartizarea dosarelor la instanţele de judecată, într-un format ajutat de digitalizare şi neutru? Câte dosare a avut repartizate fiecare membru al Comisiei în ultimii 5 ani, defalcat pe fiecare an? Câte dosare a soluţionat fiecare membru al Comisiei în ultimii 5 ani, cu defalcare pe fiecare an în parte? Solicităm tabele defalcate pe ani pentru aceste date statistice. Ce fel de evidenţe se ţin la nivelul Comisie pentru Cetăţenie şi al Autorităţii de Cetăţenie în acest scop? Cum arată evidenţele din ultimii 5 ani în această privinţă a dosarelor intrate şi respectiv soluţionate definitiv? Solicităm să ne trimitei aceste evidenţe statistice, cel puţin pentru ultimii 2 ani, pentru a putea înţelege modul de lucru şi situaţia reală. Câte litigii a avut şi are ANC în ultimii 5 ani, contabilizate anual? Câte procese în justiţie cu solicitanţii de cetăţenie a pierdut ANC în ultimii 5 ani şi câte a câştigat? La litigiile pierdute, ce sume de bani a plătit ANC din buget pentru acoperirea cheltuielilor stabilite de instanţele de judecată? A cerut vreodată Ministerul Finanţelor sau Curtea de Conturi explicaţii în privinţa acestor sume de bani plătite de la bugetul de stat pentru litigiile pierdute? Ce explicaţii a dat ANC în ultimii 5 ani pe acest subiect? Au fost pornite vreodată în ultimii 5 ani demersuri de recuperare a acestor sume de bani de la membrii sau alţi angajaţi care au întîrzieri în activitatea privind cererile de cetăţenie? Ce bază legală există în această privinţă şi dacă se aplică regulile legale ca la toţi magistraţii?

8) În lege scrie că mandatul preşedintelui Comisiei este de 2 ani. Câţi preşedinţi a avut Comisia de cetăţenie în ultimii 10 ani? Se respectă în această privinţă obligaţiile din Strategia Naţională Anticorupţie de înlocuire periodică a şefilor Comisiei şi a tuturor celorlalţi şefi din Autoritate la intervale de timp limitate, pentru a preîntâmpina riscuri de corupţie? Pe baza căror criterii se numeşte un preşedinte de Comisie cetăţenie şi cât timp au stat în funcţie cei care au fost numiţi în ultimii 10 ani?

9) Din anul 2022 a intrat în vigoare Legea 303/2022 privind statutul judecătorilor şi procurorilor, care impune cu claritate termene limitate pentru mandatele în funcţii de conducere pentru cei care ocupă funcţii de conducere. Au fost aplicate prevederile acestei legi după intrarea sa în vigoare şi până la zi? După intrarea în vigoare a acestei legi au fost oprite mandatele de conducere fără termen/cu durata nelimitată ale celor care ocupau astfel de funcţii de conducere în Autoritatea de Cetăţenie? Mai sunt situaţii de acest fel în cazul altor instituţii din subordinea Ministerului Justiţiei sau chiar în Ministerul Justiţiei? După intrarea în vigoare a legii 303/2022 se aplică legea nouă pentru a se folosi modalităţile de ocupare temporară a funcţiilor de conducere care sunt prevăzute de legea 303/2022? Dacă nu se aplică, atunci să ni se explice care este argumentul nerespectării Legii 303/2022 în privinţa modului de ocupare a funcţiilor de conducere specifice statutului de magistrat şi ce remedii şi măsuri aveţi în vedere pentru intrarea în legalitate?

10) Cum procedează în prezent angajaţii Autorităţii de Cetăţenie la primirea cererilor de cetăţenie unde au suspiciuni de fals sau suspiciuni că sunt persoane cu potenţial de pericol infracţional sau persoane urmărite de poliţie ori cu documente de identitate false prezentate la funcţionarul ANC? Au existat asemenea situaţii? Ne puteţi da un exemplu cu măsurile luate? Există obligaţii legale clare de colaborare directă şi imediată între ANC şi structurile MAI în astfel de cazuri neprevăzute? Cum funcţionează aceste mecanisme de colaborare directă? Există un sistem de comunicare online digital cu transfer rapid şi securizat de date între ANC şi instituţiile din sistemele poliţiei din toate categoriile?

11) Este aparatul de lucru al Autorității de Cetățenie, cu Comisia de cetățenie cu tot, pregătite ca mod de organizare, ca număr de angajați și categorii de angajați, ca resurse materiale și financiare și dotări tehnice, pentru a putea aplica corect și la timp, cu rapiditate și pe măsura așteptărilor legitime

ale persoanelor care cer reparația istorică a redobândirii cetățeniei române pierdute de înaintașii lor prin schimbarea granițelor României după al doilea război mondial?

Este ANC, este Comisia pregătită corespunzător pentru a depista falsurile în documente despre care toți citim tot mai frecvent în mass-media? Ce strategie are Ministerul Justiției pentru a face ca ANC să fie cu adevărat o instituție credibilă și respectabilă în domeniul de care se ocupă?

În cadrul acestei interpelări, vă solicităm să răspundeți la întrebările de mai sus și să ne furnizați statistica solicitată și documente de suport punctuale și clare acolo unde am menționat explicit acest lucru, precum și propunerile și măsurile luate de Ministerul Justiției, de Autoritatea de Cetățenie și de Comisia de Cetățenie autonomă pentru a se asigura normalitatea în domeniul legislației ce reglementează cetățenia română și organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Cetățenie, precum și planul organizatoric propriu-zis.

Solicit răspuns scris și/sau oral.

Senator,

~~Peia Ninel~~